

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera de recursuri)

23 mai 2007*

În cauza T-223/06 P,

având ca obiect un recurs declarat împotriva Ordonanței Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (Camera a doua) din 13 iulie 2006, Eistrup/Parlamentul European (F-102/05, nepublicată încă în Recueil), și vizând anularea acestei ordonanțe,

Parlamentul European, reprezentat de domnul H. von Herten și de doamna L. Knudsen, în calitate de agenți,

recurent,

cealaltă parte în proces fiind

Ole Eistrup, funcționar al Parlamentului European, cu domiciliul în Knebel (Danemarca), reprezentat de doamna S. Hjelmberg și de doamna M. Honoré, avocats,

reclamant în primă instanță,

* Limba de procedură: daneza.

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE
(Camera de recursuri),

compus din domnii B. Vesterdorf, președinte, M. Jaeger, J. Pirrung, M. Vilaras și H. Legal, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursul declarat în temeiul articolului 9 din anexa la Statutul Curții de Justiție, Parlamentul European solicită anularea Ordonanței Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 13 iulie 2006, Eistrup/Parlamentul European (F-102/05, nepublicată încă în Recueil, denumită în continuare „ordonanța atacată”), prin care Tribunalul Funcției Publice a respins excepția de inadmisibilitate ridicată de recurent în considerarea încălcării articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Tribunalului, aplicabil *mutatis mutandis* Tribunalului Funcției Publice în temeiul articolului 3 alineatul (4) din Decizia 2004/752/CE, Euratom a Consiliului din 2 noiembrie 2004 de instituire a Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene (JO L 333, p. 7, Ediție specială, 01/vol. 5, p. 142), întrucât cererea de sesizare a instanței, în loc să fie semnată în manieră olografă de către avocatul reclamantului, avea aplicată o șampilă care reproducea semnătura acestui avocat.

Cu privire la procedura în primă instanță

- 2 Prin acțiunea introdusă inițial în fața Tribunalului, la 20 octombrie 2005, domnul Eistrup a solicitat, pe de o parte, anularea Deciziei din 13 decembrie 2004 prin care Parlamentul European a stabilit un quantum insuficient, potrivit acestuia, al compensației ce trebuia să îi fie plătită ca urmare a reintegrării sale tardive după un concediu pentru interese personale, precum și anularea Deciziei din 12 iulie 2005 prin care s-a respins reclamația formulată împotriva Deciziei din 13 decembrie 2004 și, pe de altă parte, obligarea Parlamentului European la plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat.
- 3 Ulterior constatării potrivit căreia cererea introductivă purta o ștampilă care reproducea semnătura avocatului domnului Eistrup, grefa Tribunalului, printr-o scrisoare din 25 octombrie 2005, a solicitat acestui avocat să prezinte observații scrise cu privire la respectarea prevederilor articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură, potrivit căruia „originalul oricărui act de procedură trebuie să fie semnat de către agentul sau avocatul” părților.
- 4 Ca răspuns, printr-o notă din 5 noiembrie 2005, avocatul domnului Eistrup a confirmat că este autorul semnăturii aplicate pe cererea introductivă. Acesta a adăugat că, precum în sistemul de drept danez, se impunea admiterea acestui tip de semnătură.
- 5 Ca urmare, grefa Tribunalului a comunicat Parlamentului European actul de sesizare a instanței, precum și o copie a notei menționate.
- 6 Printr-un înscris separat depus la 15 decembrie 2005, Parlamentul European a ridicat excepția de inadmisibilitate în conformitate cu articolul 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură. Observațiile reclamantului referitoare la această excepție au parvenit la 10 aprilie 2006.

- 7 Prin Ordonanța din 15 decembrie 2005, Tribunalul, în temeiul articolului 3 alineatul (3) din Decizia 2004/752, a trimis prezenta cauză Tribunalului Funcției Publice. Acțiunea a fost înregistrată la greșa acestuia din urmă sub numărul F-102/05.
- 8 La 16 iunie 2006, avocatul domnului Eistrup, la solicitarea Tribunalului Funcției Publice, a comunicat greșei acestei instanțe un exemplar al cererii introductive semnat olograf.
- 9 În acest context, Tribunalul Funcției Publice a respins, prin ordonanța atacată, excepția de inadmisibilitate ridicată de Parlamentul European.

Cu privire la ordonanța atacată

- 10 După ce a amintit că, în Ordonanța din 24 februarie 2000, FTA și alții/Consiliul (T-37/98, Rec., p. II-373, denumită în continuare „Ordonanța FTA”, punctul 26), Tribunalul interpretase articolul 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură în sensul că acesta impune semnătura olografă a avocatului reclamantului, Tribunalul Funcției Publice a admis că utilizarea de către avocatul domnului Eistrup a unei ștampile care reproducea semnătura sa constituia o neregularitate. Cu toate acestea, potrivit Tribunalului Funcției Publice, o asemenea neregularitate, constatată în stadiul depunerii cererii introductive, nu putea, în considerarea împrejurărilor cauzei, să determine inadmisibilitatea acțiunii (punctele 22-24 din ordonanța atacată).
- 11 Sub acest aspect, Tribunalul Funcției Publice a apreciat, la punctul 25 din ordonanța atacată, că explicațiile furnizate de avocatul domnului Eistrup ca răspuns la scrisoarea greșei Tribunalului din 25 octombrie 2005 nu lăsau nicio îndoială asupra

faptului că acest avocat era chiar semnatarul cererii introductive. În acest context, Tribunalul Funcției Publice a făcut referire la Hotărârea Tribunalului din 22 februarie 2006, Le Levant 001 și alții/Comisia (T-34/02, Rec., p. II-267, punctul 56), în ceea ce privește aplicarea prevederilor articolului 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură în cazul mandatului încredințat de către reprezentantul unei persoane juridice unui avocat, în vederea depunerii unei cereri, mandat care fusese semnat prin aplicarea unei ștampile.

- 12 La punctul 26 din ordonanța atacată, Tribunalul Funcției Publice a amintit că, în urma explicațiilor avocatului domnului Eistrup, grefa Tribunalului a comunicat Parlamentului European actul de sesizare a instanței. Tribunalul Funcției Publice a reținut de asemenea, la punctul 27, că domnul Eistrup a transmis instanței un exemplar al cererii introductive semnat în manieră olografă de către avocatul acestuia.
- 13 La punctul 28 din ordonanța atacată, Tribunalul Funcției Publice a constatat că Parlamentul European nu a indicat niciun element care să demonstreze, în ceea ce îl privește, existența unei atingeri aduse dreptului la apărare în cazul în care cererea ar fi fost declarată admisibilă în raport cu cerințele prevăzute la articolul 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură.
- 14 Tribunalul Funcției Publice a concluzionat că, în raport cu împrejurările cauzei, declararea inadmisibilității acțiunii pentru nerespectarea unei asemenea condiții de formă fără vreo incidență de substanță în administrarea justiției ar fi de natură să aducă o atingere disproporționată dreptului fundamental al domnului Eistrup de acces la justiție, în special în primă instanță (punctul 29 din ordonanța atacată).
- 15 Ordonanța atacată a fost comunicată Parlamentului European la 17 iulie 2006.

Cu privire la recurs

Procedura

- 16 Prezentul recurs a fost declarat de Parlamentul European prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 23 august 2006.
- 17 Articolul 146 din Regulamentul de procedură prevede că, după depunerea memoriilor, Tribunalul poate decide, pe baza raportului judecătorului raportor și după ascultarea părților, să se pronunțe asupra recursului fără parcurgerea fazei orale a procedurii, cu excepția cazului în care una dintre părți depune o cerere prin care arată motivele pentru care solicită să fie ascultată. Această cerere se depune în termen de o lună de la comunicarea către parte a terminării procedurii scrise.
- 18 În cadrul memoriului în răspuns depus la 10 noiembrie 2006, domnul Eistrup a solicitat Tribunalului să stabilească data unei ședințe de judecată, „ținând seama de caracterul determinant pe care [îl prezenta] formalitatea în litigiu pentru [acesta] și pentru acțiunea sa împotriva Parlamentului European”.
- 19 Această cerere se impune a fi respinsă, pe de o parte, ca prematur formulată în raport cu prevederile articolului 146 din Regulamentul de procedură, precum și, pe de altă parte, ca lipsită de indicarea concretă și specifică a motivelor pentru care domnul Eistrup solicită să fie ascultat.
- 20 Prin Memoriul din 6 decembrie 2006, Parlamentul European a solicitat, în conformitate cu prevederile articolului 143 din Regulamentul de procedură, să îi fie încuviințată depunerea unui memoriu în replică. Această cerere a fost respinsă prin Decizia din 13 decembrie 2006. La aceeași dată, procedura scrisă a fost declarată terminată.

- 21 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera de recursuri) a constatat că nu fusese formulată de către părți nicio cerere de stabilire a unei ședințe de judecată în termenul de o lună de la comunicarea terminării procedurii scrise și a decis, în temeiul articolului 146 din Regulamentul de procedură, să se pronunțe asupra recursului fără parcurgerea fazei orale a procedurii.

Concluziile părților

- 22 Parlamentul European a solicitat Tribunalului:

- anularea ordonanței atacate;

- judecarea în mod definitiv a litigiului prin admiterea excepției de inadmisibilitate;

- respingerea acțiunii ca inadmisibilă;

- pronunțarea asupra cheltuielilor de judecată potrivit legii.

- 23 Domnul Eistrup a solicitat Tribunalului:

- în principal, respingerea recursului;

- în subsidiar, trimiterea cauzei Tribunalului Funcției Publice;

- obligarea Parlamentului European la plata cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților

- 24 În susținerea recursului, Parlamentul European invocă un singur motiv, întemeiat pe nerespectarea de către Tribunalul Funcției Publice a legislației comunitare. Acest motiv cuprinde două aspecte, întemeiate pe încălcarea, pe de o parte, a articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură, iar pe de altă parte, a principiului securității juridice.
- 25 În cadrul primului aspect al motivului invocat, Parlamentul European apreciază că Tribunalul Funcției Publice a comis o eroare de drept nedeclarând inadmisibilă acțiunea formulată de domnul Eistrup, pentru încălcarea articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură, deși avocatul acestuia nu a semnat olograf cererea de sesizare a instanței.
- 26 Cât privește Hotărârea Le Levant 001 și alții/Comisia, citată anterior, la care a făcut referire Tribunalul Funcției Publice, Parlamentul European subliniază că această hotărâre privea articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură, iar nu articolul 43 alineatul (1) primul paragraf. Or, o neregularitate care decurge din nerespectarea articolului 44 alineatul (5) litera (b) ar putea fi îndreptată în temeiul articolului 44 alineatul (6), nu însă și neregularitatea ce decurge din nerespectarea articolului 43 alineatul (1) primul paragraf referitor la cerința semnării originalului oricărui act de procedură de către avocatul părții. Prin urmare, hotărârea citată nu ar fi relevantă în speță.

- 27 În condițiile în care Tribunalul Funcției Publice constată, la punctul 25 din ordonanța atacată, că „avocatul reclamantului este chiar semnatarul cererii introductive”, constatare care ar lăsa să se înțeleagă că avocatul a fost chiar semnatarul cererii, aplicând el însuși ștampila cu semnătura sa pe originalul cererii introductive, Parlamentul European pune sub semnul întrebării utilitatea folosirii unei ștampile în locul semnării olografe a cererii, în cazul în care persoana implicată este prezentă. În orice caz, ar fi imposibil, la momentul actual, să se verifice în mod cert dacă avocatul, la momentul trimiterii cererii introductive, și-a însușit într-adevăr conținutul acesteia.
- 28 În cadrul celui de al doilea aspect al motivului invocat, Parlamentul European reproșează Tribunalului Funcției Publice că a încălcat principiul securității juridice prin nerespectarea prevederilor Regulamentului de procedură referitoare la condițiile de admisibilitate a acțiunii. Într-adevăr, nicio prevedere a dreptului comunitar nu limitează dreptul de a invoca o încălcare a Regulamentului de procedură doar la ipotezele în care această încălcare ar aduce atingere dreptului la apărare. Cerința semnăturii ar constitui o condiție de admisibilitate similară respectării termenelor de procedură, astfel încât Tribunalul Funcției Publice nu putea invoca principiile proporționalității și accesului la justiție pentru a evita aplicarea articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură.
- 29 Domnul Eistrup replică în sensul că nici Regulamentul de procedură al Tribunalului, nici textele care se raportează la acesta nu precizează semnificația termenului „semnătură”. Mai mult, nici Ordonanța FTA, nici o altă decizie jurisdicțională nu ar oferi o definiție clară a acestei noțiuni și cu atât mai puțin a aceleia de „semnătură olografă”. În plus, în anumite sisteme de drept, precum cel danez, folosirea unei ștampile ar fi general admisă în privința actelor de procedură. În orice caz, eroarea comisă în speță ar fi fost scuzabilă, astfel încât acțiunea nu putea fi declarată inadmisibilă.
- 30 Sub acest aspect, domnul Eistrup susține, în primul rând, că articolul 43 alineatul (1) din Regulamentul de procedură nu precizează în niciun mod dacă semnătura unei cereri introductive trebuie să respecte o anumită formă. Acesta adaugă că, în conformitate cu prevederile Instrucțiunilor practice adresate părților (JO 2002, L 87,

p. 48) (punctul I 2), în cazul transmiterii pe cale electronică, Tribunalul nu acceptă facsimilul de semnătură „întocmit pe calculator”. În schimb, acest text nu ar exclude transmiterea unui facsimil de semnătură întocmit manual. Cât privește articolul 6 alineatul (3) din Instrucțiunile adresate grefierului Tribunalului din 3 martie 1994 (JO L 78, p. 32), modificate ultima dată la 5 iunie 2002 (JO L 160, p. 1), potrivit căruia grefierul nu poate primi decât înscrisurile care poartă semnătura în original a avocatului sau a agentului părții respective, domnul Eistrup apreciază că această prevedere nu conține niciun indiciu clar referitor la înțelesul termenilor „semnătură” sau semnătură „în original”.

- 31 Prin urmare, potrivit domnului Eistrup, se impune a analiza rolul semnăturii fizice. Aceasta ar viza să garanteze autenticitatea, integritatea și caracterul incontestabil al textului conținut de înscrisul semnat și în special să garanteze destinatarului faptul că semnătura a fost aplicată de către o persoană determinată, și anume titularul semnăturii. Domnul Eistrup concluzionează că folosirea unei ștampile trebuie considerată ca îndeplinind aceste condiții, cel puțin în Danemarca, și, prin urmare, ca fiind comparabilă cu semnătura olografă efectuată cu ajutorul unui pix sau stilou. De altfel, Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (mărci, desene și modele industriale) (OAPI) ar considera, la rândul său, utilizarea unui facsimil de semnătură drept un mod acceptabil de semnătură [Hotărârea Tribunalului din 6 septembrie 2006, DEF-TEC Defense Technology/OAPI — Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR), T-6/05, Rec., p. II-2671, punctul 3].
- 32 Cât privește riscul folosirii abuzive a unei asemenea ștampile, dreptul danez ar fi soluționat această problemă impunând autorului unui facsimil de semnătură obligația de a dovedi că un astfel de abuz a fost comis într-un caz concret. Pe cale de consecință, o semnătură aplicată cu ajutorul unei ștampile ar beneficia de o prezumție de veridicitate. În alți termeni, autorul facsimilului de semnătură ar suporta riscul asociat folosirii ștampilei. De altfel, riscul ca o semnătură să fie falsificată nu ar privi numai folosirea de ștampile, ci, în egală măsură, semnătura realizată cu ajutorul unui pix.
- 33 În acest context, domnul Eistrup subliniază că Parlamentul European nu a contestat niciun moment faptul că avocatul său a fost însărcinat să îl reprezinte și nici faptul că acest avocat este, în mod efectiv, autorul cererii introductive sau că facsimilul de semnătură a fost aplicat de către același avocat.

- 34 Domnul Eistrup se opune, în al doilea rând, tezei Parlamentului European potrivit căreia Hotărârea Le Levant 001 și alții/Comisia, citată anterior, nu poate fi invocată, întrucât ar privi un înscris a cărui neregularitate, spre deosebire de cazul în speță, ar fi putut fi îndreptată în temeiul articolului 44 alineatul (6) din Regulamentul de procedură. Acesta subliniază că, în cadrul acestei hotărâri, Tribunalul, departe de a considera ca fiind necesară îndreptarea neregularității, a apreciat că prevederile articolului 44 alineatul (5) din Regulamentul de procedură nu au fost încălcate, deoarece semnătura, aplicată prin intermediul unei ștampile pe procura dată avocatului de către clienții săi, era pe deplin valabilă. Această hotărâre ar fi relevantă în speță, dat fiind că rezultă în mod expres de la articolul 7 alineatul (3) din Instrucțiunile adresate greferului că înscrisurile care urmează a fi depuse în temeiul articolului 44 alineatul (5) literele (a) și (b) din Regulamentul de procedură trebuie să cuprindă mandatul încredințat avocatului „semnat” de către un reprezentant al persoanei juridice respective. Prin urmare, pentru a fi valabil, un asemenea mandat ar trebui să respecte condiția referitoare la semnătură. Or, Tribunalul ar fi admis folosirea unei ștampile în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Le Levant 001 și alții/Comisia, citată anterior.
- 35 În ceea ce privește Ordonanța FTA, domnul Eistrup arată că problema crucială ridicată în cauza care a determinat pronunțarea acestei ordonanțe era aceea de a stabili dacă o persoană, alta decât avocatul reclamantelor, putea semna, în numele acestuia, în mod valabil cererea introductivă, iar nu aceea de a stabili modalitatea în care o asemenea semnătură trebuia aplicată pe cerere. Prin urmare, ar fi fost vorba de un *obiter dictum* atunci când Tribunalul a interpretat articolul 43 alineatul (1) din Regulamentul de procedură în sensul că ar impune o „semnătură olografă”. Mai mult, prin omisiunea de a preciza înțelesul expresiei „semnătură olografă”, Tribunalul nu s-ar fi pronunțat asupra chestiunii dacă folosirea unei ștampile putea fi considerată un mod valabil de a semna.
- 36 Domnul Eistrup susține, în al treilea rând, că folosirea unei ștampile trebuie considerată, cel puțin în Danemarca, o semnătură fizică valabilă și comparabilă cu semnătura scrisă cu stiloul. Acesta ar fi cazul în special la depunerea unor acte de procedură în fața instanțelor daneze.

37 În al patrulea rând, domnul Eistrup arată că, în orice caz, folosirea ștampilei de către avocatul său trebuie considerată o eroare scuzabilă. Sub acest aspect, domnul Eistrup invocă următoarele elemente:

- nici noțiunea de „semnătură”, nici aceea de „original” nu au fost clar definite în dreptul comunitar;

- Instrucțiunile practice adresate părților exclud doar facsimilele de semnătură întocmite pe calculator;

- potrivit jurisprudenței comunitare, actele de procedură pot fi semnate cu ajutorul unei ștampile atunci când nu există nicio îndoială că autorul își însușește conținutul și dispune de o procură valabilă;

- în speță, identitatea autorului cererii introductive nu a fost pusă sub semnul îndoielii;

- folosirea unei ștampile care reproduce o semnătură este admisă în Danemarca;

- declararea inadmisibilității prezentei acțiuni ar reprezenta un act extrem de grav.

Aprecierea Tribunalului

- 38 Prin recursul formulat, Parlamentul European reproșează Tribunalului Funcției Publice că a comis o eroare de drept în aplicarea articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură, astfel cum acesta a fost interpretat în lumina principiului securității juridice.
- 39 În conformitate cu prevederea procedurală menționată, „[o]riginalul oricărui act de procedură trebuie să fie semnat de către agentul sau avocatul părții” respective.
- 40 Această prevedere trebuie interpretată în sensul că impune ca semnătura olografă a avocatului mandatat de către reclamant să figureze pe originalul cererii de sesizare a instanței (Ordonanța FTA, punctele 23, 26 și 27). Această interpretare este adoptată în Instrucțiunile adresate grefierului Tribunalului, care, la articolul 6 alineatul (3), impun grefierului să primească doar înscrisurile care poartă „semnătura în original a avocatului”.
- 41 Prin urmare, în mod corect a apreciat Tribunalul Funcției Publice, la punctele 24 și 25 din ordonanța atacată, că folosirea de către avocatul domnului Eistrup a unei ștampile care reproducea semnătura sa constituia o neregularitate în stadiul depunerii cererii, dat fiind că semnătura realizată prin intermediul acestei ștampile nu reprezenta o semnătură aplicată direct, astfel cum impune articolul 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură. Într-adevăr, deși ștampila în cauză reproducea forma semnăturii avocatului, totuși această manieră de a semna a avut un caracter indirect, iar cererea introductivă nu purta semnătura în original a avocatului.
- 42 Niciunul dintre argumentele prezentate de domnul Eistrup nu este de natură să infirme această concluzie.

- 43 Astfel, în primul rând, trebuie respins ca inoperant argumentul domnului Eistrup întemeiat pe Hotărârea Le Levant 001 și alții/Comisia, citată anterior, prin care susține că această hotărâre, admitând semnătura prin facsimil aplicată pe mandatul încredințat unui avocat pentru introducerea unei cereri, în aplicarea articolului 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură, a definit termenul „semnătură” în sensul articolului 7 alineatul (3) din Instrucțiunile adresate grefierului, această definiție fiind relevantă și în speță (a se vedea punctul 34 de mai sus).
- 44 Sub acest aspect, este suficient a menționa că articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură impune doar „dovada că mandatul încredințat avocatului a fost acordat în mod legal”. O asemenea dovadă nu trebuie să constea în mod necesar într-un înscris purtând semnătura olografă a mandantului. Deși este adevărat că articolul 7 alineatul (3) din Instrucțiunile adresate grefierului impune un „contract de mandat [...] semnat de către un reprezentant al persoanei juridice”, această prevedere nu ar putea fi interpretată ca modificând dispoziția de la articolul 44 alineatul (5) litera (b) din Regulamentul de procedură – care, oricum, nu ar putea fi modificată prin Instrucțiunile adresate grefierului –, ci trebuie, mai degrabă, să fie înțeleasă ca făcând referire la forma de prezentare cea mai uzuală a unui asemenea mandat, fără ca totuși să excludă orice altă posibilitate de a dovedi că mandatul a fost încredințat în mod legal. În schimb, modul de formulare a articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură nu permite admiterea unei cereri nesemnate, chiar dacă se dovedește că aceasta a fost aprobată sub o altă formă decât prin aplicarea unei semnături olografe de către avocatul sau agentul în numele căruia este introdusă.
- 45 În al doilea rând, având în vedere cerința formală prevăzută la articolul 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură, invocarea Hotărârii FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR, citată anterior, care face vorbire despre o decizie internă a OAPI care autorizează folosirea facsimilului semnăturii agenților responsabili ai OAPI în vederea adoptării unei decizii, a efectuării unei comunicări sau a unei notificări a acestora din urmă, este inaplicabilă în contextul de față. În general, faptul că folosirea faxului, a telexului, a telegramelor sau a poștei electronice este admisă în domenii care nu sunt supuse unor condiții de formă mai stricte, cum ar fi comunicările în materie de marcă comunitară [regulile 55 și 79-82

din Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 40/94 al Consiliului privind marca comunitară (JO L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146)], este irelevant în speță.

- 46 Aceeași este soluția, în al treilea rând, în privința argumentului potrivit căruia se impune a deduce, *a contrario*, de la punctul I 2 din Instrucțiunile practice adresate părților că Tribunalul acceptă, în cazul transmiterii pe cale electronică, facsimile de semnătură întocmite manual (a se vedea punctul 30 de mai sus). Într-adevăr, instrucțiunea în cauză privește doar folosirea de mijloace tehnice de comunicare prevăzute ca atare la articolul 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură. Pe cale de consecință, aceasta este irelevantă în privința interpretării alineatului (1) primul paragraf din acest articol.
- 47 Tribunalul Funcției Publice a apreciat totuși că, având în vedere împrejurările cauzei, nerespectarea de către avocatul domnului Eistrup a articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură nu putea atrage inadmisibilitatea acțiunii. Astfel, Tribunalul Funcției Publice a apreciat că această cerință a semnăturii olografe poate fi înlăturată dacă împrejurările cauzei impun aceasta.
- 48 Sub acest aspect, se impune a reaminti că absența din cererea introductivă a semnăturii olografe a avocatului împuternicit în acest scop nu face parte dintre neregularitățile de formă susceptibile de îndreptare conform articolului 21 al doilea paragraf din Statutul Curții, articolului 44 alineatul (6) din Regulamentul de procedură al Tribunalului și articolului 6 alineatele (1), (4) și (5) din Instrucțiunile adresate grefierului Tribunalului.
- 49 Mai mult, dacă articolul 43 alineatul (6) din Regulamentul de procedură permite, în urma modificărilor acestui regulament adoptate la 6 decembrie 2000 (JO L 322, p. 4), utilizarea faxului și a poștei electronice, valabilitatea unei comunicări efectuate cu ajutorul acestor mijloace electronice este subordonată condiției ca „originalul

semnat al actului” în cauză să fie depus la grefa Tribunalului cel târziu în 10 zile. De altfel, dacă, în urma modificărilor Regulamentului de procedură adoptate la 12 octombrie 2005 (JO L 298, p. 1), articolul 43 alineatul (7) permite Tribunalului să stabilească prin decizie, care se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, condițiile în care se consideră că un act de procedură transmis grefei pe cale electronică este „considerat a fi originalul aceluși act”, se impune a constata că o asemenea decizie nu a fost încă adoptată.

- 50 Prin urmare, în stadiul actual al dreptului procesual comunitar, semnătura aplicată olograf de către avocat pe originalul cererii de sesizare a instanței este singura modalitate care permite să se garanteze că responsabilitatea întocmirii și a conținutului acestui act de procedură este asumată de către o persoană abilitată să reprezinte reclamantul în fața instanțelor comunitare (a se vedea în acest sens Ordonanța FTA, punctele 25 și 26).
- 51 Cerința semnăturii olografe în sensul articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură vizează astfel, din rațiuni de securitate juridică, garantarea autenticității cererii introductive și excluderea riscului ca aceasta să nu fie, în realitate, opera autorului împuternicit în acest scop. Prin urmare, această cerință trebuie să fie considerată o normă fundamentală de formă și să facă obiectul unei aplicări stricte, în așa fel încât nerespectarea sa determină inadmisibilitatea acțiunii.
- 52 Cât privește aplicarea, pe cererea de sesizare a instanței, a unei ștampile care reproduce semnătura avocatului împuternicit de către reclamant, se impune a constata că această modalitate indirectă și mecanică de „a semna” nu permite, prin ea însăși, să se constate că, în mod necesar, chiar avocatul în cauză a semnat actul de procedură respectiv.
- 53 Cât privește constatarea Tribunalului Funcției Publice de la punctul 25 din ordonanța atacată, potrivit căreia explicațiile furnizate de către avocatul domnului Eistrup nu lăsau nicio îndoială asupra faptului că acest avocat a fost chiar semnatarul

cererii introductive, trebuie menționat că o cerere afectată de un viciu esențial la momentul depunerii sale nu ar putea fi îndreptată printr-o simplă declarație posterioară și exterioară actului de procedură propriu-zis, absența semnăturii olografe nenumărându-se printre neregularitățile de formă susceptibile de îndreptare pe parcursul judecării (a se vedea punctul 48 de mai sus). De altfel, o asemenea declarație nu este suficientă, prin ea însăși, nici pentru a valida acte de procedură transmise prin poșta electronică sau prin fax atunci când acestea nu sunt urmate de „originalul semnat al actului”.

- 54 Trebuie adăugat că, deși domnul Eistrup a confirmat că avocatul său a semnat personal cererea prin intermediul unei ștampile care reproducea semnătura sa (punctul 20 din ordonanța atacată), se poate doar constata că modalitatea de semnare a cererii aparține numai sferei interne a cabinetului de avocatură respectiv și nu este, în mod normal, accesibilă nici controlului celeilalte părți, nici celui al judecătorului. Prin urmare, nu este vorba de o împrejurare care, în mod obiectiv, ar fi de natură să permită să se garanteze, fără nicio îndoială, că responsabilitatea întocmirii și a conținutului cererii a fost asumată de către avocatul domnului Eistrup.
- 55 Această concluzie nu este contrazisă de Hotărârea Curții din 18 ianuarie 2007, PKK și KNK/Consiliul (C-229/05 P, Rec., p. I-439, punctele 114-119). În cadrul acestei hotărâri, chemată fiind să se pronunțe asupra valorii declarațiilor avocatului unei reclamante care urmăreau să justifice mandatul pe care i-l încredințase aceasta, Curtea a apreciat că aceste declarații, făcute de un membru al baroului unuia dintre statele membre, supus, în această calitate, unui cod de deontologie profesională, erau suficiente, în împrejurările particulare ale speței, pentru a stabili că reclamanta era autorizată pentru a împuternici avocați. Or, particularitatea acestei cauze consta în faptul că reclamanta era o organizație fără personalitate juridică, ceea ce a determinat Curtea să sublinieze că nici prevederile Statutului, nici acelea ale Regulamentului de procedură, nici acelea ale Regulamentului de procedură al Tribunalului nu au fost concepute în considerarea introducerii unei acțiuni de către o asemenea organizație. Potrivit Curții, în această situație excepțională, se impunea a evita un formalism excesiv și a permite, în consecință, organizației reclamante, să demonstreze, prin orice mijloc de probă, că era autorizată pentru a împuternici avocați.

- 56 În schimb, în speță nu există o asemenea situație excepțională, cerința semnăturii olografe, ca normă fundamentală de formă (a se vedea punctul 51 de mai sus), fiind consacrată în mod expres de prevederile articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură al Tribunalului, astfel cum au fost interpretate prin jurisprudența sus-menționată.
- 57 În plus, această constatare nu este infirmată de Hotărârea Tribunalului din 13 ianuarie 2004, Thermenhotel Stoiser Franz și alții/Comisia (T-158/99, Rec., p. II-1, punctele 42-45), având în vedere că, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, cererea introductivă purta efectiv semnătura olografă a avocatului reclamantului, iar Tribunalul a putut verifica autenticitatea acestei semnături, comparând-o cu alte semnături ale aceluiași avocat, în alți termeni, pe baza unor elemente obiective, și nu în lumina unei declarații a acestuia din urmă posterioară și exterioară înscrisurilor în cauză.
- 58 Ținând cont de ceea ce precedă, absența semnăturii olografe nu poate fi considerată ca fiind susceptibilă de îndreptare deoarece, pe de o parte, cererea introductivă formulată de domnul Eistrup a fost comunicată pârâtului, iar pe de altă parte, Tribunalul Funcției Publice a primit din partea domnului Eistrup un exemplar al actului de sesizare a instanței semnat în manieră olografă de către avocatul său (punctul 27 din ordonanța atacată). Într-adevăr, o acțiune nu devine, în mod evident, admisibilă prin simplul fapt al comunicării sale către partea adversă. Cât privește transmiterea de către domnul Eistrup a unei noi cereri, este suficient a aminti că aceasta din urmă nu a fost depusă la Tribunalul Funcției Publice decât la 16 iunie 2006. Astfel cum Parlamentul European a arătat în mod întemeiat, momentul depunerii este posterior expirării termenului de introducere a acțiunii.
- 59 În sfârșit, trebuie amintit că Tribunalul Funcției Publice a apreciat că Parlamentul European nu a demonstrat existența unei atingeri aduse dreptului la apărare în ipoteza în care cererea introductivă ar fi declarată admisibilă, în timp ce, dacă acțiunea ar fi declarată inadmisibilă, pentru nerespectarea unei formalități de

procedură fără incidență esențială pentru administrarea justiției, s-ar aduce o atingere disproporționată dreptului fundamental de acces la un tribunal (punctele 28 și 29 din ordonanța atacată). Sub acest aspect, se impune a sublinia că o cerință precum aceea a semnăturii olografe în sensul articolului 43 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul de procedură constituie o normă fundamentală de formă (a se vedea punctul 51 de mai sus). Or, încălcarea unei norme fundamentale de procedură determină inadmisibilitatea acțiunii (a se vedea în acest sens Ordonanța Tribunalului din 8 februarie 1993, *Stagakis/Parlamentul European*, T-101/92, Rec., p. II-63, punctul 8), fără a fi necesar să se examineze efectele unei asemenea încălcări și, în special, să se verifice dacă absența semnăturii olografe a cauzat un prejudiciu părții adverse (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 6 aprilie 2000, *Comisia/ICI*, C-286/95 P, Rec., p. I-2341, punctele 42 și 52).

- 60 Prin urmare, aplicarea, pe un act de sesizare a instanței, a unei ștampile care reproduce semnătura avocatului împuternicit de către reclamant determină inadmisibilitatea acțiunii, iar aceasta independent de împrejurări precum acelea luate în considerare în ordonanța atacată.
- 61 Rezultă din ceea ce precedă că Tribunalul Funcției Publice a comis o eroare de drept apreciind că neregularitatea procedurală constatată nu putea, în considerarea împrejurărilor cauzei, să determine inadmisibilitatea acțiunii.
- 62 Cu toate acestea, trebuie amintit că, în ipoteza în care motivarea unei decizii pronunțate în primă instanță relevă o încălcare a dreptului comunitar, însă dispozitivul acesteia apare ca fiind temeinic pentru alte motive de drept, recursul trebuie respins (Hotărârea Curții din 9 iunie 1992, *Lestelle/Comisia*, C-30/91 P, Rec., p. I-3755, punctul 28; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea Curții din 12 noiembrie 1996, *Ojha/Comisia*, C-294/95 P, Rec., p. I-5863, punctul 52).

- 63 În cauză, domnul Eistrup se prevalează de caracterul scuzabil al erorii pe care a comis-o.
- 64 Sub acest aspect, trebuie menționat că o eroare scuzabilă putea avea drept consecință nu admisibilitatea cererii introductive afectate de absența semnăturii olografe, ci împiedicarea curgerii termenului de introducere a acțiunii în privința persoanei interesate, astfel încât exemplarul legal semnat al cererii introductive, depus la grefa Tribunalului Funcției Publice la 16 iunie 2006, nu ar fi fost lovit de tardivitate.
- 65 Cu toate acestea, este suficient a constata că domnul Eistrup nici nu a făcut vorbire de o împrejurare excepțională care l-ar fi împiedicat pe avocatul său să aplice semnătura sa olografă pe cererea introductivă și nici nu a demonstrat că avocatul său, folosind o ștampilă care reproducea semnătura sa, a făcut dovada întregii diligențe pretinse unei persoane în mod normal avizate (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 16 martie 1993, Blackman/Parlamentul European, T-33/89 și T-74/89, Rec., p. II-249, punctul 34, și Ordonanța Tribunalului din 9 iulie 1997, Fichtner/Comisia, T-63/96, RecFP, p. I-A-189 și II-563, punctul 25). Or, lectura textelor relevante și în special a articolului 6 alineatul (3) din Instrucțiunile adresate grefierului și aceea a Ordonanței FTA ar fi trebuit să îl determine pe avocat, în calitatea sa de profesionist diligent și avizat, să semneze cererea introductivă în manieră olografă.
- 66 Prin urmare, noțiunea de eroare scuzabilă nu poate fi invocată în mod util în cauză.
- 67 Pe cale de consecință, se impune anularea ordonanței atacate.

Cu privire la excepția de inadmisibilitate

- 68 În conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din anexa la Statutul Curții, Tribunalul poate, în cazul anulării deciziei Tribunalului Funcției Publice, să soluționeze el însuși litigiul dacă acesta este în stare de judecată. Acesta este cazul în speță.
- 69 Rezultă de la punctele 38-67 de mai sus că excepția de inadmisibilitate invocată în fața Tribunalului Funcției Publice de către Parlamentul European trebuie admisă. În consecință, acțiunea formulată de domnul Eistrup trebuie respinsă ca inadmisibilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 70 În conformitate cu articolul 148 primul paragraf din Regulamentul de procedură, atunci când recursul este fondat și Tribunalul soluționează el însuși litigiul, acesta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 71 Potrivit articolului 87 alineatul (2) primul paragraf din același regulament, aplicabil procedurii recursului în temeiul articolului 144 din regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 72 Cu toate acestea, potrivit articolului 88 din Regulamentul de procedură, aplicabil recursurilor declarate de către instituții în temeiul articolului 144 și al articolului 148 al doilea paragraf din același regulament, în litigiile dintre Comunități și agenții acestora, cheltuielile efectuate de către instituții rămân, în principiu, în sarcina acestora.

73 În aceste condiții, fiecare parte va suporta propriile cheltuieli.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera de recursuri)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Ordonanța Tribunalului Funcției Publice a Uniunii Europene din 13 iulie 2006, Eistrup/Parlamentul European (F-102/05, nepublicată încă în Recueil).**

- 2) **Respinge ca inadmisibilă acțiunea introdusă de domnul Eistrup și înregistrată pe rolul Tribunalul Funcției Publice sub numărul F-102/05.**

- 3) Fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată aferente atât procedurii desfășurate în primă instanță, cât și procedurii de recurs.**

Vesterdorf

Jaeger

Pirrung

Vilaras

Legal

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 23 mai 2007.

Grefier

Președinte

E. Coulon

B. Vesterdorf